

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасним напрямом удосконалення обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління є впровадження інновацій для генерування нових методологічних засобів обробки інформації стратегічного характеру.

Необхідність формування облікової інформації стратегічного спрямування зумовлена передусім застосуванням концептуальних основ стратегічного менеджменту, основним призначенням якого є мінімізація ризиків і забезпечення конкурентних переваг.

Бруханський Р. Ф. стверджує, що «генерування теоретико-методологічних параметрів системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного менеджменту доцільно проводити із застосуванням класифікації стратегій підприємств залежно від рівнів підприємства (за ієрархічними рівнями і ступенем декомпозиції), яка передбачає розгляд стратегії як способу встановлення цілей на корпоративному рівні, бізнес-рівні та функціональному рівні» [1, с. 14].

Для реалізації окремих типів стратегій можуть застосовуватись різні моделі. Типовим прикладом моніторингу варіантів побудови корпоративної стратегії є застосування матриці Бостонської консалтингової групи, а для бізнес-стратегії – моделі «П'яти сил» М. Портера.

При цьому для забезпечення ефективної реалізації стратегій, на думку Бруханського Р.Ф. необхідним є надання інформації не лише в розрізі конкретного підприємства, а в розрізі його стратегічних бізнес-одиниць. Це пов'язано з необхідністю проведення аналізу зовнішнього середовища конкретної стратегічної бізнес-одиниці, для яких характерні свої власні тенденції та зміни стану, які мають знайти відображення в бухгалтерському обліку [2, с. 8].

З метою оптимізації моделі диференціації стратегій для побудови належної системи обліково-аналітичного забезпечення стратегічного управління доцільно застосувати принцип пірамідальної структури видів стратегій, де кожен висхідний рівень є сукупністю типів стратегій низхідного рівня.

При сегментації підприємства шляхом виділення стратегічних бізнес-одиниць необхідно врахувати наступні аспекти: а) специфіку обліково-аналітичного забезпечення підприємства; б) взаємозв'язки між стратегічними бізнес-одиницями і стратегічними бізнес-зонами; в) формат управлінської звітності стратегічних бізнес-одиниць; г) взаємозв'язки між основними та допоміжними видами діяльності підприємства.

Незважаючи на те, що найвищим рівнем стратегій є корпоративна стратегія, яка стосується всього підприємства, вона розглядається окремими вченими крізь призму бізнес-стратегії, що пов'язана з функціонуванням стратегічних бізнес-одиниць – підрозділів, що випускають однотипну продукцію і можуть розробляти власну стратегію [1, с. 15].

Як наслідок, реалізація корпоративної стратегії визначає підходи до управління сегментними стратегічними бізнес-одиницями, формалізує дії і заходи, спрямовані на їх оптимізацію, активізує конкурентні переваги підприємства.

К. Уорд доходить висновку, що за відсутності значної різниці між корпоративною і конкурентною (бізнес) стратегією немає ніякої очевидної причини для різної фінансової інформації, яка буде необхідна для їх реалізації [5].

Корпоративну стратегію, на нашу думку, доцільно трактувати як сукупність бізнес-стратегій, що стосуються менеджменту окремих стратегічних бізнес-одиниць, взаємодіючих з відповідною стратегічною бізнес-зоною.

За результатами дослідження можна дійти висновку про доцільність застосування однакової фінансової інформації для реалізації корпоративної стратегії та бізнес-стратегій, однак у розрізі стратегічних бізнес-одиниць і адекватних стратегічних бізнес-зон. А вже залежно від конкретного виду стратегії підприємства і визначених стратегічних цілей система бухгалтерського обліку повинна сприйматись інструментом реалізації стратегії, оскільки згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Національних П(С)БО на підприємстві може застосовуватись

власна облікова політика, від реалізації якої залежатимуть показники фінансової звітності. Як наслідок, облікова політика, слугуючи засобом коригування показників фінансової звітності, ідентифікуватиметься у якості стратегічного інструменту прийняття управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Бруханський Р. Ф. Параметри розвитку корпоративної стратегічної обліково-аналітичної системи підприємства. *Облік і фінанси*. №1 (87). 2020. С. 13-19.
2. Бруханський Р. Ф. Типи і види стратегій сільськогосподарських підприємств та особливості їх обліково-аналітичного забезпечення. *Вісник Житомирського державного технологічного університету*. 2014. № 2 (68). С. 3-10.
3. Царук В. Ю. Принципи корпоративного управління та бухгалтерський облік: шляхи гармонізації. *Облік і фінанси*. № 4 (82). 2018. С. 77-83.
4. Царук В. Ю. Креативні облікові практики в корпоративних структурах. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. Випуск 3-4. С. 37-45. DOI: <https://doi.org/10.35774/ibo2019.03.037>.
5. Ward K. *Strategic management accounting*. Routledge, 2012. 307 p.